

העדפות נשים חרדיות בשימוש בייעוץ וידאו בטיפות חלב: מיפוי תכונות ורמות לניסוי מדמה בחירה

ד"ר אירית צ'ודנר¹, פרופ' ענת דרך-זהבי¹, גב' בתיה מגר², גב' לאה גלמן¹, ד"ר
סוניה חביב^{1,2}

¹הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות, אוניברסיטת חיפה; ²לשכת בריאות מחוזית חיפה, משרד הבריאות

רציונל ייעוץ וידאו בתחנות טיפות חלב מציג יתרונות משמעותיים כגון שיפור נגישות, הפחתת זמני המתנה וניהול בריאות משופר. שירותים אלה עשויים להועיל במיוחד לנשים חרדיות בישראל, המנהלות משפחות גדולות ומתמודדות עם אתגרי נגישות ייחודיים. בשלושת הקבוצות באוכלוסיה החרדית: ליטאים, חסידים וספרדים, השימוש באמצעים דיגיטליים הולך ומתרחב ובמחקר מ-2024 נמצאו רמות מוכנות גבוהות של נשים חרדיות לשימוש בטיפול מרחוק. עם זאת, חקר העדפות בקהילה סגורה זו מציב אתגרים מתודולוגיים ומעט ידוע על העדפותיהן של נשים חרדיות בנושא.

מטרות לצורך הניסוי מדמה בחירה (DCE) discrete choice experiment יש למפות תכונות ורמות לבירור העדפות נשים חרדיות בנוגע לייעוץ וידאו לעומת ייעוץ בתחנת טיפת חלב.

שיטות מחקר ניסוי מדמה בחירה (DCE) discrete choice experiment היא מתודולוגיה בכלכלת בריאות לאומדנים מדויקים של העדפות המטופלים לשירות או מוצר מסוים. בשיטה זו, מוצגים בפני הנשאלים זוגות של תרחישים לבחירתם, המתאפיינים בתכונות ברמות שונות בערבול רנדומלי. כפי שמומלץ בהנחיות עדכיות למחקרי DCE, יושמה גישה תלת-שלבית: (1) 33 ראיונות חצי-מובנים עם בעלי עניין מרכזיים משלושת האוכלוסיות החרדיות: ליטאים, ספרדים וחסידים (נשים, גברים, רבנים, עסקנים ומטפלים); (2) סקר דירוג מאפיינים עם 88 נשים חרדיות; (3) ראיונות קוגניטיביים עם 15 נשים לתיקוף הניסוי.

ממצאים מתוך 12 זווה ארבע תכונות מרכזיות כמשתנים החשובים ביותר לנשים חרדיות בבחירה בין ייעוץ בוידאו וייעוץ בטיפת חלב: (1) תזמון הייעוץ בהעדפה לשירותים בשעות הערב (שעות רגילות/ אחרי 20:00); (2) זמן הגעה למרפאה, למרות "מרחק העגלה" הקצר יחסית בישראל; (3) זמן המתנה בטיפת חלב; (4) היכרות מוקדמת עם אחות-להעדפה ליעוץ בוידאו היא עם אחות שכבר מכירות. המחקר חשף את הצורך במכשיר חכם כשר ייעודי לתקשורת עם נותני שירותי בריאות, סגור לרשתות אינטרנט פתוחות, ככלי בהתכנות הגבוה ביותר של השימוש.

מסקנות הנגשת שירותי בריאות ציבוריים גם לאוכלוסיות מיוחדות היא חיונית לצמצום פערים ולשיפור בריאות הציבור בכללותו. ממצאי מחקר זה מספקים מסגרת לפיתוח שירותי רפואה מרחוק מכלילים לאוכלוסייה החרדית.